

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

Deres ref: 201102421-/HEG

Vår ref: 11/2327-8/STPE

Oslo, 10.10.2011

UTLENDINGSDIREKTORATETS HØRINGSUTTALELSE - NOU 2011:14 BEDRE INTEGRERING

Vi viser til høringsbrev fra Barne-, likestillings- og likestillingsdepartementet (BLD) av 28. juni 2011 der høringsinstansene bes om innspill til NOU 2011:11 Bedre integrering. Inkluderingsutvalget behandler en rekke områder og foreslår mer enn 200 tiltak i den videre politikktutviklingen. BLD er interessert i innspill om hvilke områder som bør ha politisk prioritet i arbeidet med oppfølgingen av forslagene i utredningen.

Departementet ber om tilbakemelding **innen 15. oktober 2011**.

UDI har ikke innspill til hvilke områder som bør prioriteres i den videre politikktutvikling på integreringsfeltet, da vurderingene av tiltakene i stor grad faller utenfor vårt fagfelt. Vi mener imidlertid det vil være viktig å sikre samsvar og logikk i de tiltakene innvandrere møter på tvers av politikkområder når nye tiltak settes inn. UDI mener i likhet med utvalget at det er viktig at integreringen begynner tidlig. Omfattende integreringstiltak bør likevel ikke settes inn før det er avklart at en person skal integreres.

Helhet og sammenheng

Utvalget peker på behovet for et helhetlig og sammenhengende integreringsarbeid. Utlendingsdirektoratet støtter utvalgets anbefaling om å se helhetlig på integreringsfeltet. Vi mener også at inkluderings- og integreringspolitikken bør sees i sammenheng med innvandrings- og asylpolitikken.

Regelverket på innvandringsfeltet stiller krav og vilkår som skal gi insentiver til integrering. Eksempler er kravet til norsk og samfunnskunnskap for få permanent oppholdstillatelse, og for å bli norsk statsborger. Det er også satt inn vilkår i tilknytning til å kunne hente familie til Norge, blant annet underholdskrav, som antas å virke positivt på integreringen. Der tiltak og insentiver på disse feltene settes inn mot den samme gruppen, bør politikken avstemmes.

Virkeområde for tiltakene

Vi synes utredningen er upresis når det gjelder tiltakenes virkeområde, da utvalget i liten grad avgrensar anvendelsen av tiltakene overfor konkrete persongrupper. Det er uklart om enkelte av de foreslåtte tiltakene også vil gjelde for personer som oppholder seg i asylmottak. UDI mener det er uhensiktsmessig hvis det settes inn omfattende integreringstiltak overfor personer som ikke har fått avgjort sin søknad, da dette blant annet kan vanskeliggjøre frivillig retur for personer som senere får avslag.

Rett og plikt til norskopplæring

Utvalget foreslår rett og plikt til norskopplæring med samfunnskunnskap for alle med permanent oppholdstillatelse i Norge, se kapittel 11 punkt 11.5.1 under Forslag til tiltak (side 351).

UDI mener at rett og plikt til norskopplæring er et av de mest sentrale virkemidlene for integrering, og vi støtter opp om tiltak som kan gjøre denne ordningen enda bedre. Vi er også positive til at flere gis bedre tilgang til grunnleggende norskopplæring.

Vi synes imidlertid at utredningen med fordel kunne tydeliggjort forskjellen mellom rett og plikt til norskopplæring for de som søker om permanent oppholdstillatelse. Vi viser til at det allerede i dag stilles krav til gjennomført norskopplæring (med samfunnskunnskap) for personer mellom 16 og 55 år som fremmer søknad om permanent oppholdstillatelse, se utlendingsloven § 62, jf. introduksjonsloven § 17. Selv om personer som fremmer søknad om permanent oppholdstillatelse må ha gjennomført pliktig norskopplæring, har ikke alle disse personene rett til gratis norskopplæring i henhold til introduksjonsloven. Utvalgets tiltak innebærer med andre ord at alle personer med oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse skal gis rett til gratis norskopplæring i henhold til introduksjonsloven.

Utvalget foreslår videre at alle arbeidsinnvandrere gis rett til gratis grunnleggende norskopplæring, se kapittel 8 punkt 8.6.3.3 under Tiltak (side 245). Tiltaket innebærer at også EØS-borgere gis rett til gratis grunnleggende norskopplæring. I motsetning til arbeidsinnvandrere fra utenfor EØS-området, er det er ingen plikt for EØS-borgere å gjennomføre norskopplæring for å kunne få varig oppholdsrett.

Utvalget anslår at tiltaket med rett til gratis grunnleggende norskopplæring for arbeidsinnvandrere og familiegjenforente til disse vil omfatte 5 000 personer i året, se kapittel 13 punkt 13.4.5 (side 389). Vi gjør oppmerksom på at omtrent 60 000 personer ble registrert som arbeidsinnvandrere (inkludert EØS-borgere) eller familiegjenforente til disse i fjor. Tiltaket vil følgelig omfatte et betydelig større antall personer enn det utvalget har lagt til grunn i sine økonomiske beregninger.

Begrepsdefinisjon

Utvalget uttaler at de anvender begreper slik de er forstått og definert av sentrale myndigheter og aktører, herunder Statistisk sentralbyrå (SSB). Utvalgets definisjon av Flyktninger i kapittel 2 punkt 2.5.1 tredje avsnitt side 32 lyder:

”Flyktninger brukes om personer som har fått beskyttelse (asyl) eller oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i Norge.”

SSB viser i sin definisjon av flyktning til Utlendingsdirektoratets flyktningregister over personer som har flyktningstatus og har fått oppholdstillatelse i Norge. UDI presiserer at personer med oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn ikke har et beskyttelsesbehov, og således heller ikke omfattes av flyktningbegrepet.

Med hilsen

Ida Børresen
direktør

Frode Mortensen
avdelingsdirektør

Kopi: Justis- og politidepartementet v/Innvandringsavdelingen